

Warszawa, 8.01.2022

Dr hab. Anna Kamler, prof. UW

Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW

Katedra Książki i Historii Mediów

Do

Dr hab. Halina Dudała prof. U.P

Sekretarz Komisji Habilitacyjnej przy

Radzie Dyscypliny Historia

Uniwersytetu Pedagogicznego

im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Ocena dorobku naukowego i organizacyjnego dr Anny Penkały- Jastrzębskiej

Podstawą do przygotowania poniżej opinii była dokumentacja dorobku naukowego i organizacyjnego dr Anny Penkały-Jastrzębskiej nadesłana na moje ręce przez Sekretarza Komisji Habilitacyjnej - dr hab. Halinę Dudałę, prof. UP w formie elektronicznej. Wskazana zaś przez Habilitantkę książka jako główne osiągnięcie naukowe „*Za cudzoziemca iść...” Migracje a polityka małżeńska szlachty państwa polsko- litewskiego*, dostarczona mi została również w formie papierowej.

Pisząc recenzję kierowałam się kryteriami wymagań wobec habilitantów określonymi w art. 219 ust.1 pkt 2,3 ustawy z dnia 20 lipca 2020 roku „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz.U. z. 2020 r. poz.85 z późniejszymi zmianami).

1. Sylwetka Habilitantki

Dr Anna Penkała-Jastrzębska jest absolwentką studiów historycznych na Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Na Wydziale Humanistycznym tej uczelni studiowała historię oraz turystykę historyczną i dziedzictwo kulturowe. Oba kierunki ukończyła. Rok 2016 był dla dr Jastrzębskiej niezwykle udany, obroniła bowiem pracę doktorską, a także pomyślnie zakończyła studia podyplomowe „Akademia Dziedzictwa” prowadzone przez Międzynarodowe Centrum Kultury i Małopolską Szkołę Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Oba wydarzenia miały pomyślny wpływ na dalszą karierę zawodową Habilitantki. Doktorat, nagrodzony przez Polskie Towarzystwo

Badań nad Wiekiem Osiemnastym, stał się przepustką do kontynuowania zainteresowań epoką saską. Tematem dysertacji była praca *Panieńskie ochędóstwo. Kwestie posagowe i wienne w małżeństwach szlachty województwa krakowskiego w czasach saskich*, pisana pod kierunkiem prof. dr hab. Bożeny Popiołek. Praca ukazała się w postaci książki pod tym samym tytułem w wydawnictwie LIBRON – Filip Lohner, Kraków 2016, ss. 432.

Od 2016 do chwili obecnej Pani Jastrzębska zatrudniona jest w Katedrze Historii Nowożytnej, Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, najpierw pracowała jako asystentka, a w roku 2017 awansowała na stanowisko adiunkta.

2. Ocena wskazanego przez habilitantkę głównego osiągnięcia naukowego

Habilitantka wskazała jako swoje główne osiągnięcie autorskie monografię „*Za cudzoziemca iść...*”. *Migracje a polityka małżeńska szlachty państwa polsko-litewskiego*, wydawnictwo LIBRON-Filip Lohner, Kraków 2021. Ta bardzo obszerna, licząca 600 stron rozprawa jest efektem kilkuletnich badań nad elitami szlacheckimi staropolskiego społeczeństwa. Monografię tworzy 7 merytorycznych rozdziałów, a także obszerny Wstęp oraz logiczne i bardzo potrzebne podsumowanie opisywanych badań. Do książki dołączony jest Aneks, który jest edycją znalezionych przez Autorkę podczas różnych poszukiwań archiwalnych umów przedślubnych, zawieranych pomiędzy małżonkami wstępującymi w związki małżeńskie z cudzoziemcami. Bibliografia dołączona do książki jest imponująca. Obejmuje kwerendy w archiwach krajowych - w Warszawie, Krakowie, Kórniku, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Toruniu, Wrocławiu i zagranicznych - we Lwowie, Mińsku, Kijowie, Dreźnie, Wiedniu, po edycje źródłowe oraz najstarszą i aktualną literaturę przedmiotu dotyczącą staropolskiego społeczeństwa szlacheckiego. W pracy wykorzystane zostały bardzo różnorodne materiały rękopiśmienne i drukowane, takie jak: prywatna korespondencja, gazety rękopiśmienne, kontrakty małżeńskie, małżeńskie punkty preliminaryjne, egodokumenty, akty normatywne, testamenty, że wymienię najliczniej reprezentowane w archiwach i literaturze. Poruszanie się w labiryncie genealogii bohaterów i ich krewnych oraz powinowatych ułatwia zamieszczony na końcu monografii indeks osób. Estetyczna okładka z portretem Fryderyki Charlotty von Vitzthum und Eckstadt Lubomirskiej, jednej z opisywanych w książce postaci, zachęca do jej lektury.

Przedstawiając związki małżeńskie dzieci polskiej szlachty z obcokrajowcami Autorka zastosowała podział chronologiczny. Zaczęła analizować migracje skutkujące zawarciem, różnych terytorialnie i narodowościowo, małżeństw od początku XVII wieku, (zob. Spis treści a także s. 447) poprzez II połowę XVII stulecia, następnie cały XVIII wiek. Swoje dociekania kończy Autorka na panowaniu Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Interesujące wnioski przedstawia Habilitantka po przeanalizowaniu związków małżeńskich aranżowanych w wymienionych wyżej okresach chronologicznych. Pokazuje, że w XVII wieku

zjawisko zagranicznych mariaży dzieci polskiej szlachty nie było powszechne, zwłaszcza na początku analizowanego stulecia. Zwraca słusznie uwagę na dwory królewskie, zwłaszcza fraucymery królowych (Ludwiki Marii Gonzagi czy Marysienki Sobieskiej) w których otoczeniu było sporo cudzoziemskich kandydatek na żony dla polskich dobrze urodzonych synów z rodzin Kraińskich, Paców, Sapiehów, Morsztynów, Radziwiłłów, że wymienię niektórych. Łączenie par małżeńskich Polaków (Polek) i cudzoziemek (cudzoziemców) to próba budowy silnych stronnictw dworskich opartych na koligacjach małżeńskich. Autorka zwraca też słusznie uwagę na fakt, że w związki małżeńskie z cudzoziemcami wstępowały też kobiety wywodzące się z poza grupy rodzin magnackich. Polki zostawały żonami przybyłych wówczas do Rzeczypospolitej wojskowych, dla których małżeństwo z córką średniozamożnej polskiej czy litewskiej szlachty oznaczało po prostu stabilizację. Małżeństwo cudzoziemca (wojskowego czy urzędnika) z polską szlachcianką dawało większe szanse na uzyskanie indygenatu w Rzeczypospolitej, a w konsekwencji także awans towarzyski, często społeczny czy polityczny. Mogło przybytemu na ziemi polskiej cudzoziemcowi, w przyszłości mężowi, ułatwić karierę zawodową. Przykładem takich mariaży było małżeństwo podstolanki rawskiej Marianny z Brzostowskich z Henrykiem de Raes, zawarte około 1660 roku, czy Anny z Wojciechowskich z Krzysztofem Humelem około 1675 (s. 425). Z tą kategorią przybyszów - cudzoziemców nigdy nie wiązały się magnackie córki, co w książce zostało mocno wyakcentowane (zob. tabela dołączona do tekstu).

Najwięcej koligacji Polaków z cudzoziemcami i na odwrót przypada na czasy saskie. Dwór w Dreźnie stwarzał wiele takich możliwości. Jak pisze Habilitantka „...w czasach saskich polskie panny najczęściej wydawano za przedstawicieli szlachty francuskiej i niemieckiej” (s. 450) a „...wielu z nich liczyło na określone profity polityczne w Rzeczypospolitej” (s. 450). Takie koneksje były korzystne dla obu stron. Zyski polityczne i towarzyskie odnieśli nie tylko Flemmingowie, ale także przedstawiciele rodziny mniej dotychczas wpływowych, jak np. Jan Jerzy Przebendowski, Michał Fryderyk Czartoryski czy Jerzy August Mniszech..

Dr Anna Penkała-Jastrzębska słusznie podkreśla, że małżeństwa z cudzoziemcami i w konsekwencji migracja do Rzeczypospolitej czy poza nią nigdy nie miały charakteru masowego (s. 450). W dołączonej do pracy tabeli (s. 420–438) umieszczono około 150 nazwisk osób (kobiet i mężczyzn), które wstąpiły w związki małżeńskie z cudzoziemcami w XVII-XVIII wieku, nie uwzględniono w niej jedynie takich, które nie miały szczęśliwego zakończenia. 150 mariaży w ciągu 200 lat to niewiele. Można zgodzić się zatem z tezą Autorki, że było to zjawisko marginalne nawet wśród ówczesnych zamożnych rodzin, ale istotne politycznie, kulturowo czy ambicjonalnie właśnie dla nich. Analizowane zjawisko ślubów z cudzoziemcami dotyczyło dzieci magnackich, a rzadziej zahaczało o szlachtę zamożną, marginalnie o średnią, wykluczało uboższą. Jak zatem należy rozumieć tytuł książki? Czy nie należałoby go nieco zmodyfikować i zawęzić do polityki małżeństw magnaterii i bogatej szlachty (?), a nie szlachty – tak jest w tytule, która to grupa rozumiana szeroko obejmuje zarówno najbogatszych i najbardziej wpływowych, ale także średnią szlachtę i uboższych obywateli szlacheckich. W tytule pracy nie ma też zaznaczonych jej ram chronologicznych; wyjaśnia sprawę dopiero spis treści.

Bardzo pomocne w interpretacji zjawiska małżeństw z cudzoziemcami są zamieszczone w książce wykresy, opracowane przez Autorkę w oparciu o wykorzystywane przez nią materiały archiwalne oraz literaturę przedmiotu. Pozwalają na uogólnienie oraz syntezę (tej brakuje w książce) opisywanych zjawisk i ich łatwiejszą interpretację. Już z I wykresu można zorientować się kiedy dochodzi do „wysypu” małżeństw z obcokrajowcami, widać dokładnie, że opisywane zjawisko przypada na lata 1671–1700, ich liczba spada za panowania Augusta II Sasa, znacznie wyhamowuje pomiędzy 1731 a 1760 rokiem, by potem znowu wzrosnąć (s. 439).

Z analiz Autorki wynika także, że w XVII wieku dominowały związki synów polskiej szlachty i magnaterii, którym wybierano za żony panny z zagranicy (Francuski i Niemki). W tym czasie córki magnackie rzadko trafiały do obcych domów, chyba że na dwory władców, np. małżeństwo Karola III Filipa, księcia Palatynatu Neuburg z Ludwiką Karoliną z Radziwiłłów (s. 441). Córki szlacheckie (a nie magnackie) zostawały żonami cudzoziemców którzy przybyli do Rzeczypospolitej w związku z pełnionymi przez nich funkcjami wojskowymi. Aleksander Morrison, przybysz ze Szkocji służący w randze kapitana wojsk królewskich, po otrzymaniu polskiego indygenatu poślubił w roku 1680 Aleksandrę Zaboklicką (s. 426, 95–96). Bardziej widoczne na rynku małżeńskim były córki polskich arystokratów w XVIII wieku. Oczy polskich rodzin zwracały się ku kojarzeniu swoich dzieci z rodzinami arystokracji niemieckiej (nieślubne dzieci Augusta II, Moszyńscy) i francuskiej (Potoccy, Bielińscy), mniej z w stronę Węgier (Lubomirscy).

Przekonywująco brzmią podane przez Habilitantkę motywacje zawierania owych związków z cudzoziemcami. Od politycznych po majątkowe, społeczne i ambicjonalne pragnienia rodziców każdej z angażujących się stron miały niewątpliwy wpływ na aranżację takich związków. Niestety nie zawsze można wyczytać ze źródeł owe „drugie dno”, tylko czasem pomagają w jego ustaleniu dalsze związki. Z analizy tabeli (jedynej w całej pracy, bo pozostałe graficzne ustalenia to wykresy) można wyczytać, że niekiedy owe związki kończyły się rozwodem. W pierwszej połowie XVII wieku rozwiązanie małżeństwa poprzez rozwód odnotowano jedynie raz (aż ?), zaś w XVIII wieku 7 razy (zob. tabela). Najwcześniej po takie rozwiązanie sięgnął w 1647 roku Stanisław Franciszek Koniecpolski, kasztelan braclawski, ożeniony z Marią Mechtyldą de Bokop (s. 422). Czy rzadkie przypadki anulowania takich związków oznaczało ich akceptację przez małżonków i ich rodziny? To jest pytanie na przyszłość, może ktoś kiedyś na nie odpowie. Z kolei 7 rozwodów w XVIII wieku obala mit o masowości tego zjawiska w czasach saskich. Nasuwa się pytanie o dzieci urodzone w cudzoziemskich związkach: jak je wychowywano (jeśli nie uwzględniono takich sytuacji w intercyczach)? Kilka przypadków Autorka omawia. Odpowiedź na to pytanie może znajdziemy w następnych książkach dr Jastrzębskiej.

Analizowana książka, przedstawiona jako główne osiągnięcie Habilitantki, jest wnikliwym studium nad dziejami staropolskiego XVII i XVIII społeczeństwa magnackiego (i tylko takiego). Mimo moich zastrzeżeń odnoszących się do doprecyzowania tytułu, jest pracą oryginalną, rzetelnie udokumentowaną i bardzo ładnie napisaną. Interesujące jest spojrzenie dr Jastrzębskiej zarówno na samo zjawisko migracji, spowodowane zawarciem związku

małżeńskiego, jak i jego skutków w postaci adaptacji w nowym środowisku czy wnoszeniu świeżego powietrza w codzienne życie rodzinne. Poprzez owe małżeństwa widać także przemiany mentalne i kulturowe magnackiej rodziny. Czytanie książki było dużą przyjemnością. Habilitantka dowiodła, że trudne sprawy można opisać literacko.

3. Ocena działalności naukowej po doktoracie

Habilitantka w swych badaniach porusza się wokół problemów kobiet szlacheckich w czasach staropolskich. Wydawać się to może monotematyczne, ale w rzeczywistości tak nie jest. Prace dr Jastrzębskiej oceniam jako nowatorskie. Do obrony doktoratu w 2016 roku dorobek naukowy Habilitantki składał się z kilku publikacji ocenionych przez recenzentów rozprawy doktorskiej, co zwalnia mnie z obowiązku ustosunkowania się do nich.

Od obrony doktoratu mięło 5 lat, a dorobek Habilitantki znacząco wzrósł. Przynajmniej dr Jastrzębska opublikowała 3 monografie, z których jedna *Panieńskie ochędóstwo. Kwestie posagowe i wienne w małżeństwach szlachty województwa krakowskiego w czasach saskich*, LIBRON-Filip Lohner, Kraków 2016, to opublikowana wersja pracy doktorskiej. Rok później w 2017 na rynku wydawniczym ukazała się kolejna Jej książka, zatytułowana *Przeciw prawu tradycji i obyczajowi. Sprawy procesowe szlacheckich małżeństw w księgach sądów grodzkich z terenu województwa krakowskiego*, LIBRON-Filip Lohner, Kraków 2017. I wreszcie nadszedł rok 2021 i dr Jastrzębska wydała kolejną monografię zgłoszoną jako Jej główne osiągnięcie naukowe w procesie habilitacyjnym Jest to książka „*Za cudzoziemca iść...*”. *Migracje a polityka małżeńska szlachty państwa polsko-litewskiego*”, LIBRON-Filip Lohner, Kraków 2021). W druku jest również angielska wersja owej publikacji, co niewątpliwie ułatwi Autorce wejście do międzynarodowego obiegu naukowego.

Na dorobek naukowy dr Jastrzębskiej składają się w tej chwili nie tylko autorskie monografie, ale też redakcje książek wieloautorskich i kilkadziesiąt publikacji (już wydanych, bądź przyjętych do druku). Są wśród nich artykuły naukowe w czasopismach punktowanych i w monografiach będących pokłosiem realizowanych grantów czy wystąpień konferencyjnych. Osobną grupę prac stanowi dorobek o charakterze popularno-naukowym. Niektóre artykuły Habilitantki ukazały się w wersji angielskiej lub niemieckiej, co dobrze rokuje na Jej przyszłość zawodową.

Działalność naukowa dr Jastrzębskiej została wyceniona – jak podaje Bibliografia Pracowników Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, dostępna w Bibliotece Głównej uczelni – na 869 punktów, zaś za artykuły w druku uzyskała jeszcze dodatkowo 190 punktów. Publikacje Habilitantki interesowały innych czytelników, na co wskazuje indeks cytowań, który przedstawia się następująco ; 28 cytowań (wg Google Scholar), 28 (wg Publish n Perish) i 6 autocytowań.

Z treści publikacji wynika, że zainteresowania naukowe Habilitantki oscylują wokół tematyki staropolskiej rodziny szlacheckiej. Można wśród nich wyróżnić kilka interesujących dr

Jastrzębską obszarów badawczych. Jedną grupę prac Habilitantki stanowią artykuły związane z posagami, które otrzymywały córki szlacheckie wychodzące za mąż lub udające się do klasztoru w XVII i XVIII. Celem owych badań było pokazanie podstaw materialnych ówczesnych rodzin szlacheckich, sposobu zabezpieczenia materialnego córek, a także dynamiki zmian kulturowych, ekonomicznych i prawnych, jakie dokonały się w sytuacji kobiet w XVII i XVIII wieku. Aranżację małżeństw przez rodziny Radziwiłłów i Sieniawskich w latach 20-tych XVIII wieku Habilitantka przedstawiła m.in w artykule *Problematyczne konkury: nieznane okoliczności starań Michała Kazimierza Radziwiłła (1702–1762) o rękę Marii Zofii Sieniawskiej (1699–1771)*. Wartość źródłową intercyz, testamentów, korespondencji, akt procesowych w badaniach nad sytuacją kobiet w XVII i XVIII wiekach w rodzinach w XVII i XVIII wieku była poruszana w wielu artykułach Habilitantki (zob. dokumentacja). Ich interpretacja wzbogaca nie tylko wiedzę o pozycji ekonomicznej rodziny, ale także pokazuje kierunki polityki matrymonialnej prowadzonej przez magnaterię i bogatą szlachtę.

Innym nurtem badawczym chętnie podejmowanym przez dr Jastrzębską są zagadnienia stosowanej w rodzinach szlacheckich przemocy wobec jej członków. Zwłaszcza analiza XVIII-wiecznych ksiąg grodzkich z terenu dawnego woj. krakowskiego pokazała skalę procesów karnych toczonych przez, wydawało się, spokojne rodziny szlacheckie. Interesujące w badaniach Habilitantki są też stwierdzenia, że przed sądem małżonkowie częściej zeznawali przeciwko sobie w sytuacji trwonienia majątku, niż stosowanej przemocy.

W kilku artykułach dr Jastrzębska szuka odpowiedzi na pytanie o granice aktywności domowej kobiet oraz na polu mecenatu czy dobroczynności. Przygląda się także tworzeniu przez kobiety (małżonki, wdowy) nieformalnych więzi patron – klient. Dotychczas uważano, że to przywilej mężczyzn. Tymczasem okazuje się z badań dr Jastrzębskiej, że takie funkcje mogły pełnić żony, chociażby poprzez swój dwór.

Kolejne, interesujące spojrzenie na działalność kobiecą pokazuje dr Jastrzębska analizując otaczający magnatkę świat przedmiotów. Z zachowanych kobiecych testamentów, inwentarzy czy opisu szlacheckich mobiliów dr Jastrzębska pokazała nowe możliwości szlacheckiego oddziaływania na otoczenie. Podziw budziły eleganckie materiały, z których sztyto ubrania, użytkowa i ozdobna porcelana, srebra i zapewne książki (o czym zupełny brak informacji). Nabywano je pomimo stosunkowo wysokiej ceny dla dodania rodzinie splendoru.

Ostatnim obszarem badań, Habilitantki, luźno związanym z problematyką kobiecą XVII i XVIII wieku, jest turystyka historyczna oraz interpretacja dziedzictwa kulturowego. To modny obecnie kierunek naukowych dociekań. Dr Jastrzębska została do nich przygotowana, ukończyła przecież taki kierunek studiów i uzupełniła swoje w tym kierunku wykształcenie na studiach podyplomowych. Analizując podróż w ujęciu historycznym, sięga oczywiście do magnackich podróży edukacyjnych w XVIII wieku.

Omawiany dorobek naukowy Habilitantki jest nie tylko interesujący poznawczo, ale również pokaźny w sensie ilościowym. Pełny wykaz publikacji został dołączony do wniosku o wszczęcie przewodu habilitacyjnego.

3.1 Udział w konferencjach

Dr Jastrzębska przedstawiała wyniki swoich dociekań badawczych na wielu konferencjach krajowych i międzynarodowych. W sumie w latach 2016–2021 uczestniczyła jako prelegentka w 17 konferencjach. Z ich spisu wynika, że dominowały międzynarodowe, swoje wystąpienia głosiła po angielsku lub polsku. Referaty w języku polskim przedstawiała na konferencjach organizowanych przez instytucje polskie, w tym macierzystą Katedrę Historii Nowożytnej. Wyrazem uznania środowiska dla kompetencji naukowych Habilitantki było zapraszanie Jej do komitetów organizacyjnych i naukowych wielu konferencji krajowych i międzynarodowych (zob. dokumenty dołączone do wniosku o wszczęcie przewodu habilitacyjnego).

3.2. Udział w zespołach projektowych

Dr Jastrzębska uczestniczyła w pracach różnych zespołów badawczych skutkujących powstaniem kolejnych artykułów lub monografii. Monografia, która została wskazana przez Habilitantkę jako główne osiągnięcie czyli książka *„Za cudzoziemca iść..” Migracje a polityka małżeńska szlachty państwa polsko-litewskiego* jest efektem międzynarodowego projektu naukowego. W latach 2018–2021 kierowała realizacją projektu naukowego *The study of the migration process in the early modern period. Investigating migration of women from noble families in XVIII century (marriage contracts context)*. Efektem projektu była cytowana publikacja, która ukaże się również w wersji anglojęzycznej („*To marry a foreigner ...*”. *Migrations and the marriage policy of the nobility of the Polish-Lithuanian Commonwealth*”, 2021).

W latach 2018–2021 dr Jastrzębska kierowała pracami kolejnego projektu finansowanego ze środków Friedrich-Christian-Lesser-Kolleg für Ostmitteleuropa w ramach programu „Migrationsprozesse in Ostmitteleuropa von der Steinzeit bis zum Jahr 1815”, realizując temat: „*The study of the migration process in the early modern period. Investigating migration of women from noble families in XVIII century (marriage context)*.”

W latach 2016–2020 była podwykonawcą grantu realizowanego przez prof. B. Popiołek „*Dobrodziejki i klienci. Specyfika patronatu kobiecego i relacji klientalnych w czasach saskich*”. Środki finansowe pochodziły z NCN (*Opus*).

Źródłem pozyskiwania grantów były nie tylko instytucje międzynarodowe, ale i krajowe. Korzystała z 2 grantów finansowanych przez macierzysty uniwersytet, czyli Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie. Jeden służył realizacji własnych zainteresowań naukowych i nosił tytuł *Studia nad standardem życia szlachty w epoce nowożytnej*, drugi (2019) dotyczył

poprawy jakości kształcenia na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie (2019). Na cele dydaktyczne związane z dydaktyką przeznaczony był także grant z NCBR (2018).

3.3 Staże zagraniczne

W dniach 15–30 VI 2018 roku dr Jastrzębska przebywała na stażu w Polskiej Misji Historycznej przy Uniwersytecie Juliusza Maksymiliana w Würzburgu (Polnische Historische Mission an der Julius-Maximilians-Universität Würzburg). Jego celem były kwerendy archiwalne związane z gromadzeniem i analizowaniem informacji potrzebnych do pokazania relacji klientalnych oraz udziału w nim kobiet, a także pokazania zakresu mecenatu kulturalnego w epoce saskiej. Korzystała też dwukrotnie z oferty programu Erasmus+ jako wykładowca, prowadząc cykl zajęć o turystyce kulturowej na Salwadorze w Universidad Tecnológica de El Salvador. Zaś na University in Aberdeen w Wielkiej Brytanii pobyt Habilitantki związany był z dydaktyką uniwersytecką.

3.4 Członkostwo w organizacjach naukowych

Dr Jastrzębska jest członkiem 3 organizacji naukowych w tym 2 polskich: Polskiego Towarzystwa Badań nad Wiekiem Osiemnastym (Towarzystwo było fundatorem wspomnianej wcześniej nagrody za doktorat) oraz Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa oraz międzynarodowej The Society for Court Studies .

4. Popularyzacja nauki

Habilitantka w różnorodny sposób popularyzuje naukę dołączając do nich wyniki własnych badań. W ramach upowszechniania kultury staropolskiej współpracuje z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. Uczestniczyła w przygotowaniach konferencji poświęconej działalności Elżbiety Sieniawskiej (10–11 czerwca 2019 roku). Efektem współpracy z Muzeum jest też monografia naukowa (*Dwór kobiety w Rzeczypospolitej XVII i XVIII*, red. B. Popiołek, A. Penkała-Jastrzębska, K. Pyzel, Kraków 2021), a także stworzenie bazy danych pt „Pasaż wiedzy – Silva Rerum”. Pod tym linkiem można dowiedzieć się jakie treści są tam gromadzone.

<https://ihia.up.krakow.pl/wp-content/uploads/sites/8/2020/06/Anna-Katarzyna-z-Sanguszk%C3%B3w-Radziwi%C5%82%C5%82owa.pdf>

Habilitantka od 2017 roku uczestniczy w pracach zespołu Olimpiady Historycznej, od ubiegłego roku jest także jurorem konkursu „Kraków. Dziedzictwo ukryte...”, zorganizowanego przez Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego i Muzeum Krakowa.

W ramach współpracy z Muzeum Krakowa przygotowuje Habilitantka też projekty i organizuje prelekcje ukierunkowane na promocję dziedzictwa kulturowego i turystyki historycznej (akcja „Kraków – dziedzictwo ukryte...”, 2021). Popularyzując naukę promuje także swoją uczelnię. Cykl spotkań temu zagadnieniu poświęcony nosi nazwę „Zaproś wykładowcę, „Poznaj Nas”, Prowadzi także wykłady adresowane do nauczycieli historii. Bierze udział w audycjach radiowych (Program II Polskiego Radia – audycja Skarbiec Nauki Polskiej) i telewizyjnych (TVP Historia , cykl To wszystko jest Polską).

5. Dydaktyka

Od kilku lat nadzoruje i koordynuje prace nad realizacją programu kształcenia na kierunku: Turystyka historyczna i dziedzictwo kulturowe, które prowadzone są przez macierzysty Instytut Habilitantki. Tam też realizuje większość swoich zajęć (proseminaria, ćwiczenia, wykłady)

Od 2016 roku prowadzi też zajęcia na kierunku: Historia (specjalność nauczycielska). Organizuje i uczestniczy w krajowych i zagranicznych wyjazdach zabytkoznawczych i metodycznych dla studentów; niektóre są wynikiem współpracy z Uniwersytetem w Preszowie (Słowacja). W ramach obowiązków dydaktycznych koordynuje wyjazdy studentów historii i dziedzictwa kulturowego do różnych krajowych instytucji kultury w Małopolsce i na Śląsku. Pełni funkcję wydziałowego koordynatora mobilności studentów (tzw. ERAZMUS).

Uczestniczy w szkoleniach dla nauczycieli akademickich, których celem jest podnoszenie kompetencji dydaktycznych. W 2019 roku otrzymała Habilitantka nagrodę dziekana Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie – „Mistrz Edukacji” za wyróżniające osiągnięcia dydaktyczne. Jest członkiem i koordynatorem pracy w Radzie ds. Jakości Kształcenia w Instytucie Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Tworzyła nowy program studiów I i II stopnia na kierunku: Turystyka historyczna i dziedzictwo kulturowe.

Podsumowanie i konkluzja

Osiągnięcia naukowe oraz zgromadzony po doktoracie dorobek naukowy stanowią znaczący wkład w dyscyplinę historii XVIII wieku. Habilitantka spełnia kryteria określone w art. 219 pkt 1,2,3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” i jest dobrze przygotowana do podjęcia samodzielnej pracy naukowej. Postuluję zatem, aby Komisja Habilitacyjna wystąpiła do Rady Dyscypliny Historia Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie z wnioskiem o nadanie dr Annie Penkale-Jastrzębskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kawul', is written in a cursive style.